

BIETEN

EDITIE
15

MAGAZINE

SESVANDERHAVE 2023 - 2024

2024

Toekomstperspectieven voor de suikerbiet

In dit nummer:

- Stikstof in de bietenteelt: een gebalanceerd bemestingsbeleid
- De SESVanderHave overzaairegeling
- Bladgezondheid
- Verontrustend nieuws uit Duitsland
- TESTIMONIAL: Met teler Johan op zoek naar de zoete biet!
- Het rassenaanbod voor 2024

SESVANDERHAVE

sugar beet seed

15 JAAR

BIETENMAGAZINE

2023 in vogelvlucht

Wederom een bijzonder teeltjaar, 2023. Laat van start, gevolgd door droogte en eindigend in het water. Voor ons magazine is het ook een bijzonder jaar want we mogen hierbij de 15e editie aan u presenteren.

Wim Zandvoort, Sales Manager Nederland.

In de afgelopen jaren zijn vele onderwerpen de revue gepasseerd. Zo ging het vaak over onze inspanningen om rassen te veredelen voor de Nederlandse markt. Maar ook het inspelen op klimaatveranderingen, nieuwe ziekten en plagen en de verminderde beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen kwamen alsmaar vaker aan bod.

In dit magazine belichten we opnieuw enkele belangrijke topics die SESVanderHave als veredelaar van suikerbieten bezighouden, waaronder het meststoffengebruik, bladgezondheid, vergelingsvirus en SBR. Ook vindt u er het overzicht terug van de SESVanderHave-rassen voor de Nederlandse markt.

Om terug te komen op de actualiteit, kunnen we constateren dat de weersomstandigheden steeds extremer lijken te worden. Dit startte reeds na het zaaien: een zeer droge periode werd gevolgd door een wisselvallige zomer en een kletsnatte herfst. Waar voorgaande jaren droog en warm waren, was dit een relatief koel en nat jaar. Deze factoren hebben een grote invloed op de uitkomsten van proeven en dus mogelijk ook op de aanbeveling van rassen die op de rassenlijst komen te staan.

Het CGO werkt met 4-jarige gemiddelden. Als teler moet u een inschatting maken van hoe een gewas zal presteren onder warme/droge omstandigheden of koele/natte omstandigheden. Vanuit een gemiddelde is deze beoordeling moeilijk te maken.

Met bovenstaande in het achterhoofd, genoeg onderwerpen om dit magazine te vullen met interessante artikelen!

SESVanderhave wenst u veel leesplezier bij deze jubileumeditie van het SV Bietenmagazine.

Wim Zandvoort

Sales Manager Nederland

ARTIKEL

Stikstof in de bietenteelt: een gebalanceerd bemestingsbeleid

Voor de productie van landbouwgewassen zijn nutriënten zoals stikstof, kalium en fosfor essentieel. De bemesting moet zo goed mogelijk aansluiten op de specifieke behoefte van het gewas.

Dirk Hyndriks, Crop Solutions Engineer bij SESVanderHave, licht een tipje van de sluier met betrekking tot het onderzoek van SESVanderHave over stikstof in de teelt van suikerbieten.

Door ervoor te zorgen dat gedurende het groeiseizoen op het juiste moment de **gepaste voedingsstoffen** in voldoende mate aanwezig, verzekert de teler zich van een goede opbrengst en kwaliteit. Zowel een tekort als een overmaat aan bemesting kan een nadelig effect hebben. Een **overmaat** aan nutriënten kan daarenboven een belangrijke bron van **lucht-, bodem- en waterverontreiniging** vormen en ook negatieve gevolgen hebben voor zowel de biodiversiteit als het klimaat.

Bij suikerbieten bepaalt de hoogte van de stikstofbemesting mee het **rendement van de teelt**. Te weinig stikstof is nadelig voor de **wortelopbrengst**. Een te hoge beschikbaarheid van stikstof, zeker in latere groeistadia, is dan weer nadelig voor het **suikergehalte** en betekent een verhoging van de **onzuiverheden** (K, N en Na) wat de **winbaarheidsindex** (WIN) en daarmee ook de financiële opbrengst negatief beïnvloedt.

Tegen 2030 streeft Europa met zijn **'farm-to-fork'-strategie** naar een **vermindering van nutriëntenverlies met 50%**. Het gebruik van meststoffen zal hierbij wellicht met minstens 20% moeten dalen. Bij de teelt van suikerbieten is al gekend dat **rijenbemesting** een besparing van 15% tot 30% kan opleveren. SESVanderHave onderzoekt daarnaast het potentieel van zijn genetica om hierop in te spelen. **Rassen die een lagere stikstofbehoefte hebben** kunnen hiertoe ook bijdragen.

Er wordt ook meer en meer gesproken over **'carbon footprint'**

- **de koolstofafdrak van de suikerproductie.**

Voor suikerfabrieken wordt een nog **efficiënter energiegebruik** tijdens het transport en productieproces van groot belang. Verder kan het productieproces baat hebben bij een **optimale winbaarheid**. Deze wordt naast bemesting beïnvloed door tal van andere factoren zoals groeiomstandigheden (bv. droogte), insectendruk of (blad-) ziekten. Klimaatverandering en verminderde beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen spelen hierin ook een belangrijke rol.

Tijdens de teelt zelf moet de aandacht vooral gaan naar de bemesting en in het bijzonder naar het gebruik van **minerale stikstofmeststoffen**. Minerale stikstofmeststoffen worden geproduceerd op basis van **aardgas** waarbij **80% als grondstof en 20% als energiebron** wordt gebruikt. Minerale stikstofmeststoffen leveren als dusdanig een relatief grote koolstofafdrak. Ook hier kunnen rassen met een hoge stikstofefficiëntie of een lagere stikstofbehoefte een bijdrage leveren.

PRAKTISCH

De sesvanderhave overzaairegeling!

In de praktijk gebeurde het al, maar nu is het officieel! Ook SESVanderHave biedt telers de mogelijkheid om gebruik te maken van een overzaairegeling bij aankoop van zaden die bestemd zijn voor de overzaai.

Voor wie is deze regeling bestemd?

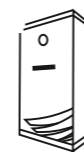
Voor telers die een **contract** hebben en **SESVanderHave-zaden** aangekocht hebben bij **COSUN Beet Company** voor het **zaaiseizoen van 2024**.

Waaruit bestaat deze overzaairegeling?

De overzaairegeling bestaat uit een **korting op de prijs** die de teler betaalt voor de zaden die bestemd zijn voor overzaai (tweede zaai). De korting kan maximaal 50% van de vermelde aankoopprijs bedragen van het jaar waarin de misoogst plaats vond.

Waarvoor geldt deze overzaairegeling?

De volumes van percelen gezaaid met zaden van SESVanderHave, die als gevolg van **weersomstandigheden** (korstvorming, stuifschade, vorst, hagel), en/ of **herbicideschade** hebben geleid tot een **mislukte teelt**.

Hoe kom ik voor de overzaairegeling in aanmerking?

U dient dit te melden bij de **agrarische dienst van Cosun Beet Company**. Zij zullen in samenspraak met SESVanderHave beslissen over de mogelijke toepassing van de overzaairegeling.

Informatie en voorwaarden op www.sesvanderhave.com/nl/news/overzaairegeling-2024

TOT **50%**
KORTING
BIJ HERZAAI

DE SUIKERBIET, EEN DUURZAAM GEWAS

bladeren worden verwerkt in de grond = organische bemesting

DE WORTEL PRODUCEERT:

SCHUIMAARDE

KALKHOUDENDE MESTSTOF VERSPREID OP DE BODEM

PULP EN MELASSE

VEEVOER

SUIKER CONSUMPTIE

ÉÉN HECTARE SUIKERBIETEN PRODUCEERT...

4 keer + zuurstof dan 1 hectare bos!

13 miljoen liter zuurstof per jaar

zuurstof voor ongeveer ±65 personen

Het totale Nederlandse areaal van geteelde suikerbieten (± 85.000 ha) produceert zuurstof voor ongeveer ± 5,5 miljoen Nederlanders.

Ontdek hoeveel zuurstof jij hebt geproduceerd als suikerbietenteler op www.sesvanderhave.com en deel de uitkomst op Facebook!

ARTIKEL

Blijvende aandacht voor bladgezondheid

Wim Zandvoort, Sales Manager Nederland, geeft wat extra uitleg over de uitdaging om rassen te kweken met een brede bladgezondheid.

De afgelopen jaren is het goed managen van de **bladgezondheid** een steeds belangrijkere rol gaan spelen in de teelt van suikerbieten. Voor SESVanderHave is dit één van de belangrijkste parameters in de **ontwikkeling van nieuwe rassen**.

SESVanderHave blijft daarom ook inzetten op een brede bladgezondheid. Dit houdt in dat wij kijken naar **meer dan alleen cercospora**. Meeldauw en roest zijn ook belangrijk. Afgelopen jaar zijn wij wederom gesterkt in onze keuze voor deze strategie.

Op verschillende platformen zien we dat het sterke, bladgezonde materiaal, gebaseerd op **enkelvoudige (op één gen gebaseerde) resistentie tegen cercospora**, geheel onder de roest kan lopen. Zo erg dat, net als bij een sterke aantasting met cercospora, er 100 % hergroei plaatsvindt. Dit zien we bijvoorbeeld in veldproeven waarbij **geen enkele bestrijding van bladschimmels** heeft plaatsgevonden.

Tevens zien we op verschillende velden in Europa, dat de sterke cercosporaresistente-rassen toch zwaar aangetast werden door cercospora. Op deze velden is waarschijnlijk de **resistentie doorbroken**. Dit bevestigt onze vermoedens dat de ziekte zich binnen afzienbare tijd kan aanpassen aan een enkelvoudige resistentie, waardoor deze resistentie snel doorbroken wordt.

Uit de literatuur is bekend dat er een aantal hoofdgroepen zijn te onderscheiden als het gaat om cercospora, die op diverse planten bladplekken kunnen veroorzaken. Daarbinnen zijn er vele **verschillende schimmeltypes** geïdentificeerd (71).

Dit ondersteunt de gedachte dat de ziekte zich eenvoudig kan aanpassen en snel kan evolueren. Wordt de natuur uitgedaagd, dan zal deze reageren en in het geval van schimmels een doorbraak forceren in de resistentie.

De **combinatie van gewasbescherming en tolerantie** biedt goede mogelijkheden. Daarnaast hebben ook de sterke enkelvoudig resistente rassen een aantal bespuitingen nodig om ziektevrij te blijven.

SESVanderHave tracht met haar selectiewerk een **brede tolerantie** in stand te houden. Om dit te verduidelijken ziet u hiernaast de grafische weergave van ons selectieproces, waarbij SESVanderHave gaat voor een meervoudige of polygenetische tolerantie, ofwel een **tolerantie die gebaseerd is op meerdere genen**.

De komende jaren zal SESVanderHave nieuwe rassen introduceren met een verbeterde bladgezondheid, gebaseerd op een brede resistentie.

Selectie-aanpak cercospora

HUIDIGE SITUATIE

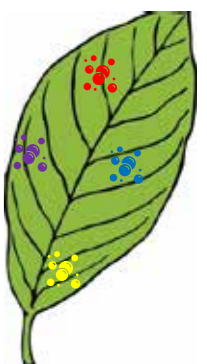
VERSCHILLENDE SCHIMMELTYPES SAMEN - GEEN AANPASSING

RAS A
NIET-TOLERANT

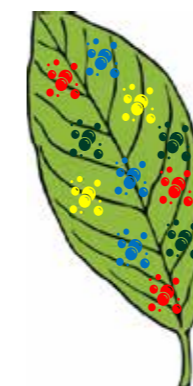
RAS B
MONOGENETISCH
TOLERANT

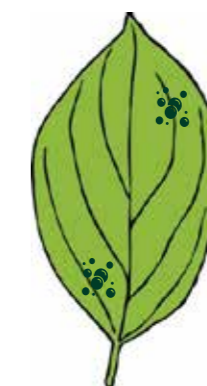
RAS B
POLYGENETISCH
TOLERANT

SITUATIE OP KORTE TERMIJN

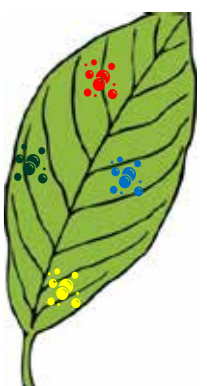
NIEUWE VARIANT - DOORBREEKT MONOGENETISCHE TOLERANTIE

RAS A
NIET-TOLERANT

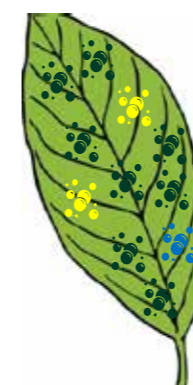
RAS B
MONOGENETISCH
TOLERANT

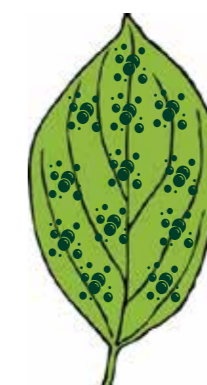
RAS B
POLYGENETISCH
TOLERANT

SITUATIE OP LANGE TERMIJN

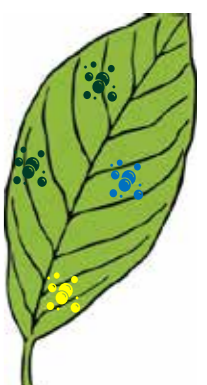
NIEUWE VARIANT DIE TOLERANTIE DOORBREEKT, BREIDT UIT EN WORDT DOMINANT. MONOGENETISCHE TOLERANTIE IS VERLOREN

RAS A
NIET-TOLERANT

RAS B
MONOGENETISCH
TOLERANT

RAS B
POLYGENETISCH
TOLERANT

ARTIKEL

Verontrustend nieuws uit Duitsland:

EEN BLIK OP SBR EN RTD!

Interview met Heinrich Reineke, Crop Management Specialist bij SESVanderHave, met expertise in SBR

De afgelopen jaren heeft zich in Duitsland een ziekte verspreid die een grote impact heeft op de teelt van suikerbieten in de betreffende regio's. De ziekte SBR (Syndrom Basses Richesses) is een bacteriële infectie die wordt overgebracht door een cicade (planthopper).

De ziekte dook in 2008 op in Zuid-West-Duitsland en heeft zich van daaruit uitgebreid naar andere gebieden in Duitsland. De ziekte is ook aanwezig in Zwitserland. In de geïnfecteerde gebieden kunnen alleen suikerbietenrassen die resistent zijn tegen SBR succesvol geteeld worden. De schatting is dat er in 2023 in totaal 60.000 ha reeds besmet is met SBR.

In 2023 werd een tweede ziekte waargenomen in Duitsland: **RTD (rubbery taproot disease)**. Bij de meeste getroffen velden werd deze ziekte gevonden in **combinatie met SBR**.

Wat zijn SBR en RTD?

- SBR wordt veroorzaakt door het **Y-3 Proteobacterium**.
- RTD wordt veroorzaakt door **Stolbur phytoplasma**.

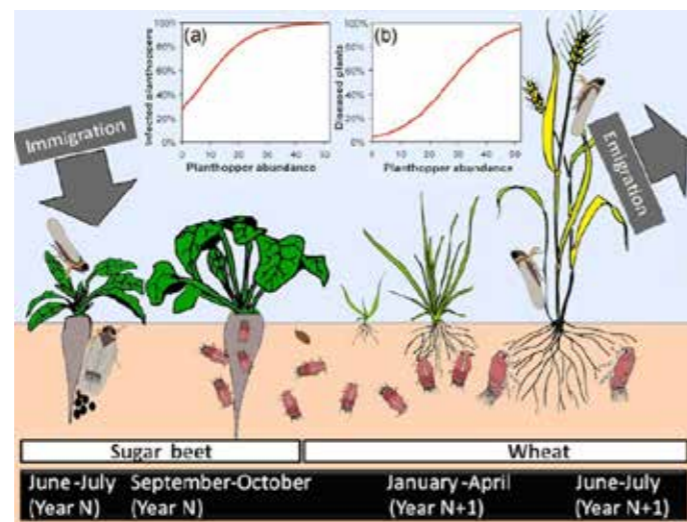
Beide bacteria worden overgebracht door een **cicade die de bacterie bij zich draagt**. De ziekte is te herkennen aan gele (oudere) bladeren, bladeren met lancetvormige hergroei en wortels met bruine vaatbundels. Kenmerkend is dat volledige percelen **geel verkleuren**.

Velden die geïnfecteerd zijn met RTD tonen een duidelijke verwelking van de bladeren en een **typische rubberen wortel**.

Wat zijn gevolgen voor de opbrengst?

- Een verlaagd suikerpercentage, tot 5% absoluut verlies.
- Een significant lagere wortelopbrengst.

Dit resulteert in een **lagere witsuikeropbrengst tot 50%**.

Afbeelding: Levenscyclus van de *Pentastiridius Leporinus*.

Bedreigen deze ziektes ook de Nederlandse markt?

Door de afgelopen warme zomers hebben deze ziektes zich steeds meer kunnen uitbreiden. Het afgelopen seizoen zijn er opnieuw een aantal alleenstaande gevallen bijgekomen die een verplaatsing naar het westen laten zien.

De cicade die de ziekte kan overdragen komt wijdverspreid in Europa voor, zelfs in Nederland. In Nederland hebben we echter nog geen infecties met SBR of RTD vastgesteld.

Goed om te weten is dat **wintergraan** een belangrijke rol speelt in de instandhouding van de ziekte. Dit voornamelijk wat betreft de y-3 proteobacterium. Wat betreft Stolbur phytoplasma (gummy bieten), wordt dit gemakkelijker in stand gehouden in een bouwplan met **aardappelen**.

Bietenteelt blijft mogelijk in de geïnfecteerde gebieden, maar enkel als men gebruik maakt van een tolerant ras. SESVanderHave is er in Duitsland in geslaagd een tweetal rassen te registreren die SBR-tolerant zijn: Fitis en Hibou. De gewaskeuze kan mogelijk een invloed hebben op de verspreiding van de ziekte.

Helaas zijn er geen chemische middelen om de ziekte te bestrijden.

Maar ook goed nieuws:

SESVANDERHAVE EN IFZ IDENTIFICEREN EEN VERGELINGSVIRUS (BCHV) RESISTENTIEGEN

Hendrik Tschoep, Directeur veredeling bij SESVanderHave, geeft een woordje uitleg over de ontdekking van een resistentie tegen het BCHV vergelingsvirus

Sinds de stopzetting van de zaadbehandeling met **neonicotinoïden** staat de Europese suikerbietensector voor grote uitdagingen. Door **bladluizen** overgebrachte **vergelingsvirussen** zijn een grote bedreiging geworden, die **opbrengstverliezen tot 50%** veroorzaken en de economische levensvatbaarheid van de suikerbietenteelt in gevaar brengen. Aangezien er **geen natuurlijk voorkomende resistentiekenmerken** zijn, blijft een efficiënte bestrijding van deze virussen een dringende zorg.

Een veelbelovende doorbraak is bereikt door een samenwerking tussen

het **IfZ (Instituut voor Onderzoek van Suikerbieten, Duitsland)** en SESVanderHave. Baanbrekend onderzoek heeft aangetoond dat **gevoeligheidsfactoren** voor vergelingsvirussen in suikerbieten effectief kunnen worden **uitgeschakeld** om virusresistentie te genereren. Het werk vormt de basis voor het specifiek **identificeren van natuurlijke variatie in de genenpool** van suikerbieten en het tijdig bruikbaar maken voor de teelt.

Zowel SESVanderHave als IfZ hebben geen patent op het geïdentificeerde gen en willen hun **bevindingen delen met de hele veredelings- en wetenschappelijke gemeenschap**. Het werk werd gefinancierd door het Duitse ministerie van Landbouw (BMEL).

Deze ontdekking biedt een groot potentieel voor suikerbieten-veredelingsprogramma's over de hele wereld. Als innovatieve suikerbietenveredelaar heeft SESVanderHave aanzienlijk geïnvesteerd in het onderzoek naar dit belangrijke onderwerp en blijft het zich inzetten voor verdere ontwikkelingen door te blijven investeren.

TESTIMONIAL

Met teler Johan op zoek naar de zoete biet

“Heb je percelen die naast rhizomanie ook een lichte nematodenbesmetting hebben, dan is het ras YUKON ideaal!”

Wat je lokaal kan krijgen, hoef je niet van ver te halen. Dit is van toepassing op de raskeuze suikerbieten van **Johan Kruythoff**. Dichtbij de vestiging van SESVanderHave in Rilland stonden dit jaar suikerbieten van het ras YUKON.

Wat is de belangrijkste reden om voor het ras Yukon te kiezen?

“Elk jaar bekijk ik de rassenlijst en daarbij schenk ik extra aandacht aan **het suikergehalte en de grondbedekking**. Daarom viel ook dit jaar mijn keuze op het ras YUKON.”

Hoe is uw ervaring als het gaat om de opbrengst van dit suikerbietenras?

“Ik ben bewust op zoek naar suikerrijke rassen. Mijn bieten lever ik **eind september, half oktober** af bij de suikerfabriek. Dit jaar stond er op 50% van mijn bietenareaal het ras YUKON. Dit ras heeft een **aanvullende rhizomanie-tolerantie en een lichte nematodentolerantie**. Het gewas heeft er het hele jaar goed bijgestaan, en dit mede dankzij een **snelle opkomst**. De opbrengst was ook dit jaar goed

Ras: Yukon

Teler: Johan Kruythoff

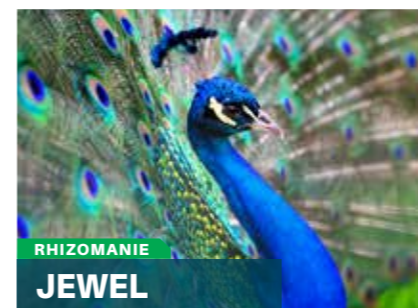
Bedrijf: Bedrijf van 37 ha waarvan 11 ha peren en appels en 26 ha akkerbouw, waarvan er op 8 ha suikerbieten worden geteeld. Verder teelt Johan ook winteruien, aardappelen en wintertarwe.

te noemen, met **96,5 ton bieten aan 16,37% suikergehalte** bij de levering, midden oktober.”

Wat is uw advies aan uw collega's?

“Heb je percelen die naast rhizomanie ook een lichte nematodenbesmetting hebben, dan is het ras YUKON ideaal!”

SV-RASSEN OP DE RASSENLIJST VOOR 2024

RHIZOMANIE

JEWEL

ZOETE BRILJANT

- Zeer zoet type biet
- Goede financiële opbrengst
- Goede winbaarheid

RHIZOMANIE

BANDA

HET GEZONDE GROEN

- Zoet type biet
- Lage tarra
- Gezond bladapparaat

RZM² BCA

BRUMBY*

SCHOON EN SUIKERRIJK

- Zoet type biet
- Lage tarra
- Goede financiële opbrengst

RZM²

YUKON

HET GROENE GOUD

- Zoet type biet
- Lage tarra
- Gezond bladapparaat

RHIZOMANIE BCA

JINDO*

GEBALANCEERD SCHOON

- Zoet type biet
- Lage tarra
- Goede wortelopbrengst

RZM² BCA

BALTIMORE*

STERK MET SUIKER

- Zoet type biet
- Goede bladgezondheid
- Lage tarra

RKN

REDUKTO

SLEUTELPOSITIE TEGEN WORTELKNOBBELAALT JES

- Goede bladgezondheid
- Meloidogyne chitwoodi-resistent

RHIZOCTONIA

LINCOLN

GEZOND EN SUIKERRIJK

- Zwaar type biet
- Goede financiële opbrengst
- Erg goede bladgezondheid

RHIZOMANIE

HENSON*

VROEG OP GEWICHT

- Zwaar type biet
- Goede financiële opbrengst
- Vroege grondbedekking

*tweedejaarsras

SPAAR EN WIN EEN SESVANDERHAVE FLEECE-TRUI

TEELT U ONZE SUIKERBIETEN IN 2024? WIN EEN WARME SV FLEECE-TRUI!

Zaait u SV-suikerbieten in Nederland?
Dan kunt u deelnemen aan deze actie.

- Verzamel **4 originele SV certificaat-labels** van de dozen voor de zaai van komend seizoen.
- De **eerste 100 inzendingen** winnen een **SV fleece-trui!**

Actie onder voorwaarden.

Meer informatie op www.sesvanderhave.com/nl/news/fleece

Naam en voornaam:

Adres:

E-mailadres:

Mobiel telefoonnummer:

Gewenste maat: S - M - L - XL - XXL

Certificaat-label 1

Certificaat-label 2

Certificaat-label 3

Certificaat-label 4

Stuur dit ingevulde formulier naar contactNL@sesvanderhave.com

WIJ WENSEN U EEN ZOET 2024

Dankuwel om te kiezen voor zaad van SESVanderHave.
Laten we samen de wereld een beetje zoeter maken!

#TOGETHERWEGROW

